

Ангельская нота ўраду СССР.

27-га мая Розангольцу была перададзена нота за подпісам Чамбарлена. Змяшчаючы ў скарачэным выглядзе галоўныя палажэнні гэтай апошняй прамовы ў палатце вобчын, Чамбарлен паказаў у гэтай ноте, што ангельскі ўрад лічыць сабе вольным ад абавязанасці гандляваць з СССР з 1921 г., скасоўвае на-дадзеныя на гэтай згодзе Хінуку і яго памочнікам прывілеі і прасіць іх аб ад-судзе ў Англіі.

Далей у ноте заявляецца, што ангельскі ўрад на супрацьпачу проці прадо-жання вакацыянальных апаратных таварыства Аркос і гатовы дазволіць «разумнаму ліку расійскіх супрацоўнікаў таварыства», імені якіх будзе наведзена Розан-гольцу, застацца ў Англіі пры ўмове паднавадзеныя законам краі і абмежавання іх дзейнасці законам гандлем.

Поручыў Чамбарлен заўважэ аб спыненні дыпламатычных зносін з савецкім урадам, прасіць Розангольцу выехаць з сваім апаратам у працягу бліжэйшых 10-ці дзён і, дапоўніўшы да яго ведама пб сваёй інструкцыі ангельскаму прадста-вініку выехаць з СССР, прасіць савецкі ўрад даць гэтай прадстаўніку, а таксама Прэставу ў Ленінградзе і Патону ва Уладывасток патрабую пацвердзіць для выезду.

Адказ Літвінава на ноту

Савецкі ўрад — глыбока ў поце-апазіцыі са зместам уручнай учора г-ну Розангольцу ноты, у якой наведва-ліся аб растаржэнні вельябрытанскім урадам гандлёвай згоды 1921 году і аб спыненні дыпламатычных зносін паміж СССР і Вялікабрытаніяй. Савецкі ўрад лічыць рашуча адхіліць гэе абавязан-ва і ў паршэнні ім калі-б то на бы-ло гандлёвай згоды 1921 году, як зусім беззаснавы і ні над чым не абаснованы. Адной крыніцай гэтых абавязаных, як гэта неаднаразі было ўстаноўлена а поўнай неправержымасцю, з'яўляюцца нелічбымае інфармацыя, пачынуўшы а падароснішых без-аімігранцкіх крыніц, і надзвычайна дакументы.

Савецкі ўрад застаецца, што брытан-скі ўрад ні коў ніякіх эканамічных пасты-ак да пераўтварэння гандлёвай згоды 1921 г., лкое выказалася ў палітычскім намере на экстерыторыяльнае паміжкіньне савецкіх афіцыйных агентаў, так і да растаржэн-ня гэтай згоды без прадугаджанага ім пясіфікацыянага папярэджання.

Для ўсяго сьвету зусім дэна, што асноўнай прычынай разрыву з'яўляюцца паражэнне палітыі кансерватыўнага ўраду ў Італіі і спроба прыкрыць яго

паражэнне дыпламатыі ў бок Савецкага Саюзу, а бліжэйшым повадам — жаданне брытанскага ўраду адцягнуць грамадскую думку ад беспаспешнага і бессэнсавнага палітычнага палёту на Аркос і гандлёва-дэлегатыі і вынесці брытанскага міністра ўнутраных спраў з такога скандальнага становішча, у якое ён папаў, дзякуючы гэтым палётам.

Брытанскі ўрад сямёна нармальна-х зносін прадпачытае сыстэму гвалтаў і паражэнняў. Ён рахуе на разрыв дыпламатычных зносін, за які ён павінен прыняць на сябе ўсю адказнасць, аддаючы сабе поўную справядлівасць у тым патрабаванні, якое гэты разрыв неабходна ўнесці ў існуючыя палітычныя і эканамі-чныя міжнародныя адносіны. Ён адважыў-ся, аднак, на гэты акт, прыносячы ў афармленне шырокіх мас брытанскай імперыі і нават брытанскай прамысло-васці.

Савецкі ўрад прымае да ведама гэты акт і разам з тым выказвае ўпэўненасць у блізкасці таго часу, калі брытанскі народ пойдзе на чымсьці бесперашкод-нага ажыццяўлення сваіх імкненняў да міру і да ўстаўлення ў міжнародных сябро-ўскіх адносін з народам Савецкага Саюзу.

Наладжвай гаспадарку, але не забывай змазваць вінтоўку!

28 мая тав. Томскі выступіў на Усе-сяюзным з'ездзе прадстаўнікоў сувязі з прыватнай прамовай, у якой сымніўся на разрыве англ-савецкіх дыпламатычных і гандлёвых адносін

— «Зараз, — сказаў тав. Томскі, — пачаўся аб нападзе капіталістаў на Са-вецкую рэспубліку наўсталя на ўвесь свет перад рабочай класай СССР, перад рабочымі ўсіх краін. Было-б непраўдна пачынаць вочы на гэты факт

Урад кансерватараў, разрываючы з намі дыпламатычныя і гандлёвыя адно-сіны, заступае а фашызмаў мінай: вы ад-нас не аджывайце, дыпламатычныя апэ-рацыі мы з намі парвем, але гандляваць з намі будзе.

Гэта фальшывая жэст. Разрыв дыпла-матычных адносін адно з важнейшых наважэнняў цалага лапугу ангельскай по-літыкі. Гэта вынік усяго нота. Гэта — вынік палітычнага палёту, вынік палёту на ганд-лёвае прадстаўніцтва ў Лондане.

Усе гэтыя альёныя выдуды да наступ-нага этапу, — да адкрыцця і ўзброенага наступу супраць СССР. Ці будзе яно ў бліжэйшым часе, праз некалькі меса-цаў, ці праз год? — Гэта справа не мае аі ў якой ступені.

Консерватары пайшлі-б зараз на нас, але не ад іх гэта залежыць. Гэта зале-жыць у значнай ступені ад нас, ад між-народнае рабочай класы, ад усіх абстано-ві.

Для нас гэта ставіць пытанне аб тым, што будзе, аб якой мы заўсёды гаварым, не за гарамі. Рабочы, наладжвай сваю га-спадарку, але не забывай змазваць він-тоўку.

Гэта ня значыць, што вайна будзе саўтра, што мы падпінем зламаць усе сваю працу. Але гэта значыць, што мы ўсю сваю працу павінны ўмяці.

Вы памятаеце, што казаў Уладзімер Ільіч? Ён разлічваў на парадзішкі ў некалькі год. Ён разлічваў на перадашкі ў некалькі месацаў. Ён казаў: удзеі-раць аперію, выкарыстаць парадзішкі.

Нам трэба выкарыстаць зараз рэшт-парадзішкі: ці на хміліну не спыніць працы над падрыхтоўкай культурнага і ма-тарыяльнага ўзроўня шырокіх рабочых мас.

У сягоняшнім нумары — 6 старонак

Бюракратызм і кумаўство на паказ грамадзкасці.

Не установа, а сям'я!

Самы лепшы рэжым эканоміі адбы-ваецца ў Менскім прадстаўніцтве Ленін-градскага Жыртрусту.

Тут усякага роду пасаджэнні, нара-ды... адбываюцца за абедам ці ў часе вач-чы, калі ўся сям'я ўнаўнаважанага Ру-зава абіраецца раіам.

Тут, калі ўнаўнаважаны Рузаў у часе працы пакажуе сваю жонку, гэта ні ў кога ні выклікае здзіўлення. Бо яна супрацоўніца канторы... але-ж яна і яго жонка.

Тут плогу самаймі мір навуе. Калі ўзнікнуць якія-небудзь спрэчкі яны сямейным шляхам хутка зні-шчаюцца.

Наўвечнае супадзенне службовых і сямейных інтарэсаў.

У прадстаўніцтве працую ўнаўнава-жаны і прысмычаны.

Апарат наваўвечнае рознага роду практыкантствамі, якія вельмі часта ян-ваюцца.

Зварочнае на сабе ўвагу нашэснск

прысмычаны. Ён-жа і скарбнік, і го-жа-родым дзяцц ўнаўнаважанага. Гэты «дзі-дрэнька» нават не зарэгістраваны ў са-юзе. Профсаюз рэзка пратэстуе.

Але-ж пратэсты профсаюзу не да-стаюць да аўнай ўнаўнаважанага Рузава. Калі-ж і даліталі, дык зусім ніякага ўплыву на яго не аказвалі.

— Якое мае права ўмяшвацца бе-ларускі профсаюз у нашы справы...

— Мы ж ленінградцы.

У працы ўнаўнаважанага дапамагаюць яшчэ і браты яго.

Усе гэта ператварае дзяржаўную ўста-нову ў нейкае прыватнае прадпрыемства, стварае навакол яго неадаровую атмо-сферу неадарова.

РСІ цвёрда зацікавілася гэтым прад-стаўніцтвам — самай Ленінградскага Жырт-русту. Вынікі паказуць што яшчэ непа-дамы.

Але-ж ходзіць чуткі, што сямейны ўзр прадстаўніцтва будзе парушан.

Шкада... Р. Г. Н.

Хто вінават: бюрократ ці календар?

Яшчэ ў красавіку атрымаў наш мяс-цёвы скурнік адносіну ад Аршанскага акруговага аддзялення саюзу... У адно-сіне той пісала: рыхтуецца, браткі, згодна нашаму календарнаму разлічка-ванню, 30-га г. м. у нас абдуцца пе-равыбары мясцова: на перавыбары выж-джае прадстаўнік акраджалення тав. Іваноў.

Але ні гледзячы на тое, што Аршан-скае акруговае аддзяленне скурнікаў працуе па «календарнаму разлічкаванню» нежк вышла так, што апошніне за-былася аб аднай, на нашаму не валаньскай, справе, — яно забылася аб тым, што 30-га красавіка ўсе прапоўныя (у тым ліку і скурнікі) сустрэкаюць «сваго першага мая. Аб гэтым, аднак, напачатку Акрад-жалення талочныскі мясцовы, які вы-ходзіць з гэтага (таксама з «календар-нага разлічкавання») прасіў перавы-бары перавыбары на які пачаўся другі дзень.

Акраджаленне, даведваюшыся аб тым, што сапраўды ёсць сьвята 1-га мая, на сваіх пасаджэннях ад 27-га красавіка г. г. рашыла перавесці перавыбары мясцоваму на 5-е мая. Але і тут відаць «календар» акраджалення: як-

та забыліся паставіць наведманне аб перавыбары ў наш мясцёвы, а пратэкол пасаджэння праўдзіння быў атрыман у Талочныне толькі ўчора 5-га мая. Наміж іншым сур'ёзнага нічога не здарылася, бо прадстаўнік з Акраджалення не з'я-віўся.

Праз некалькі дзён мясцовым аноў ат-рымлівае папярку: перавыбары абдуцца 14-га мая, шырока наведманне рабочых аб перавыбары... Пачалася перавыбарная гарачка, была праведзена нарада проф-актыўна на пытаньні аб перавыбары мясцоваму. Усе было гатова. Чкааі толь-кі прадстаўнік з Акраджалення.

Раніцою 14 мая пыталіся: — ну, што, чаму ні прыехаў? — А ці мы ведаем? сярэдзі адказвалі мясцовымі. За га-дзіны даўва перад сходамі, калі фурман-ны сьвэдзі ўжо са стаячым, скурнікі халілі казі дарогі, шукалі прадстаўніку Акрад-жалення. А ён так і ня прыехаў. Так і не адбыліся перавыбары мясцоваму.

Не ўва ўсім усе-ж такі вінават ка-лендар. Ён чулі мы, каб календар быў бюрократам, а што ў Аршанскім акруго-вым аддзяленні скурнікаў маюцца бюро-краты — відавочны факт.

„А“ і „В“ сядзяць на трубе.

(Талочны, Аршанскай акругі).

Нідарна кажучы «А» і «В» сядзелі на трубе. Шчаслівыя яны літары.

Вось, напрыклад, у нашым сельска-га-спадарчым грамадзкім таварыстве «Селя-нін» сёдай на паседзе выдвоцца сялянам не па чарзе падчы імі залу, а гледзячы па тым, які літары стаяць спачатку іх прозьвішчаў. Былае так, што адні салянні чакалі сваёй сядзі больш 2-х меса-цаў, а другі атрымлівае яе праз 3-4 дні

пасля падчы заявы, і ролю ў гэтым адыгрываюць толькі літары. Добра, калі ў каго прозьвішчы пачынаюцца з лі-тары «А».

Былі выпадкі, калі сяляне з «ня-шчаснымі літарамі» у прозьвішчах пры-ходзілі з-за 15-20 верст без усякіх вы-нішчэў асарчваліся казат.

Вось, апаўдае адні селянін: я хаджу па некалькі дзён за атрыманням сьве-даскіх мне двух рублёў. Адарваўшыся-ж

„Музыкі, даёш тустэп!“

Сяржанаў — старыны Чашнікаў-скага райбюро юных піонэраў — на хто небудзь! Яшчэ ў мінулым годзе ён «вы-пек» на мескіх курсах піонерпраца-вікоў. Прыехаўшы ў Чашнікі, Сяржанаў апусціў рукавы, абвеш пот з іза, каш-лянуў і — гайда да працы!

Ведзе Сяржанаў, што хапел, які скончыў сталічныя курсы, мае тым-ж правам, што і гуся: яго корыць і норма-лю ўсю зіму, каб ўрошце было смальчу на бліным і калі яго, Сяржанава, два ме-сцы кармілі творамі, дык гэта таксама не для ласунку, а для таго, каб ён ве-добрую практычную піонерпрацу...

З усяго багажу, які Сяржанаў атры-маў на курсах, у яго памяці асабліва ўразаўся адна думка, адна дэвуі: «Да-бівайцеся, каб піонерпраца на была су-хою, шукайце новых мэтаў, ажыццяў-ляйце рабчы дзікамі сходы атраду!» Паміж іншым, «галоўнае пачаўсца» курсаў унесь час паўтараць гэтыя словы і ян-да таго запаміналіся, што кожны дзень з'явіліся ў галаве Сяржанава...

Навуць неаднона, наокалі Сяржанаў быў адолен выкарыстаць усе вомы, атры-манныя на курсах, але факт, што право-

дзячы ў жыццё вынаважаны дэвуі, ён пачаў выліку адоўнасць.

Партыйная, камсамоўская і піонэр-ская арганізацыі доўга біліся і б'юцца вараз над вырашэннем пытаньня аб ажыццяўленні працы, а ў Сяржанава гэта прадпачылася на больш — на менш, калыні патрабна на добры «піннас».

Уласна кажучы Сяржанаў быў стары спад на вышціцы. Мясцёчка ведала яго ак добрага п'яніцу-гультая... Але ў апошні раз Сяржанаў пасказаў свой талант на ўсім яго блыску.

Першыя карціна: чашнікаўскія піо-нэры збіраюцца ісьці да чырвонаармейцаў на вечар смыхі. Сяржанаў прышоў на збор пад гудукам. Галава яго была цяж-кая, як-бы напуюнаея сьвіном, а ногі ян сьлэхаліся. Піонэры не захацелі ісьці з п'яным павадзіром. Каб пачаць сваю моц перад піонэрамі, Сяржанаў выпянуў нагав і стрэльнуў у наветра «для жарту». Піонэры разбегліся.

— Стой, шпана, а то страляць буду! На выстрал збегліся чырвонаармейцы і аднялі ў павадзіра нагав.

*) «піннас» — гарэлка.

ад працы, я губляю часу больш чым на 5 рублёў.

Лейей і прасей было-б устанавіць чырту для выдчы ссуа па тэрмінам па-дачы залу селяніна, паставі аб гэтым апазіцыяналі сядзіна (каб ні прыходзі-лася лініі час губляць на хаджэнне ў мясцёчку на даведках), сяляне-б гэтым былі больш здаволены.

Яшчэ адні цікавы факт: «Сельны выдчы ссуа адбываецца і будзе», — гэтую накейбу ўбачыў я 22-га мая г. г. на дэлярох «Селяніна». Наміж тым 22-га мая нідзель, дзень сьвяточны і селяне маглі-б не адраваўшыся ад працы ў га-спадарцы атрымаць свае ссуа.

Траба, таварышы з «Селяніна», лі-чыцца ня толькі з вашымі ўласнымі вы-дачамі, але і з тым, як будзе дзейні-скамоу селянінству.

Міх. Зан.

Моладзь за межамі.

Пераходзяць да нас.

Яі наведманне падпольны орган Італ-ьянскага камсамоу «Авангард» надуна адбываўся на поўначы Італіі на канфэрэнцыі шэрагу мясцовых арганізацый «соцыялі-стычнай юнацкай фэдэрацыі» аднагосна ўхваліла перыёнаў ў шэрагі камсамоу. На канфэрэнцыі былі прадстаўлены 8 мясцовых арганізацый.

Конфэрэнцыя ў прынятай па гэтай пы-таньні рэзолюцыі адзначае глыбокае раз-чараванне моладзі ў актыўнасці панады-роў, падкрэсьлівае анты-пролетарскі харак-тар дзейнасці кіраўнічай галоўні ооцыяна-лістычнага саюзу моладзі і завуляе, што толь-кі пад кіраўніцтвам КІМ'у і яго Італьянскай секцыі, Італьянскае пролетарскае моладз-скае папашна змагацца з фашызмскім рэ-жымам, які прыгнае, разарвае і зніш-чае рабочую моладзь.

Супроць пагрозы вайны.

У сувязі з канфліктамі паміж Італіяй і Італіяй-Славіяй, КІМ гэтых краін вы-даў сумесную адоу супроць пагражэн-няў небяспечнай вайны; гэтая адова ясна паказвае гатоваць КІМ да барацьбы супроць вайны і за нываленне рабочае класі.

Адова гаворыць аб прычынах кон-флікту, выяўляе мэты імперыялістыч і заклікае рабочую моладзь да барацьбы. Адова канчаецца наступнымі словамі:

«Працоўная моладзь Паўднёва-Славіі і Італіі! Умяняючы працу сярод салдат, Зыбярочы свае сілы і мабілізуючы най-шырэйшыя масы моладзі рабочых і селян дзеся таго, каб перашкодіць новай імпа-рыялістычнай вайне. Прыміце ўдзел у рэвалюцыйнай супроць вайнавай барацьбе, якую вядуць працоўныя абодвух краін пад кіраўніцтвам камуністычнай партыі. Памятуйце, што небяспечна імперыялі-стычнай вайны можа быць канчаткова знішчана толькі шляхам нязлучнага пануючага ўраду — улады буржуазіі — у абодвух краінах, толькі шляхам ўтвар-эння рабоча-селянскага ўраду і федэ-рацыі рабоча-селянскіх рэспублік Балкан»

А ў Чашніках ужо бегла папіка ад хаті да хаті... Макі заламывалі рукі і істэрычна крычалі:

— Ой, гора, гора! Хуліган усіх дзя-пей пастралае! Каліж на яго ліха пры-дзе?...

Другая карціна: камсамоўская і чы-скаўская свая сямігодная юбілей. Музыкі са скурі лезуць вон — пачае скурныя, грэхота барабан, заліваецца флейта... Сяржанаў аноў «схытуў» і зноў у яго сьвінцовая галава, мутныя вочы, непас-лужымыя ногі, а яны блз лейнаў вярсе-і ў бок, і ў думу, і ў маці адным малам...

— Музыкі, даёш тустэп! — біз ні-кіх гвалдзі!

Ціпер скажыце самі, дарэгі тавары-шы, хіба не сядзіць у нашаму стар-шыні піонербюро жыны профсаюз у га-лаве?

Шкада толькі, што яго галава мае такую няшчасную долю і, бедная, акава-лася на такіх дурных плачолах!

Ян. Рубчычын

Наша справаздача

Сёння рэдакцыя газеты «Чырвоная Зьмена» робіць перад арганізацыяй справаздачу аб тым, як была праведзена першая ўсебеларуская экскурсія працоўнай моладзі.

У допісе, зьмешчаным у адным з апошніх нумароў газеты ЦК КП(б)Б «Звезда», даецца наступная ацэнка праведзенай экскурсіі:

«Дзякуючы дасканальнай падрыхтоўцы і надзвычайна ўдалай арганізацыі, экскурсія прайшла з нябывалым поспехам. Экскурсія зьявілася 10-дзённымі курсамі, якія азнаёмілі моладзь БССР з гісторыяй рэвалюцыйнага руху, культурным жыццём і вытворчасцю найбольш буйнага цэнтру Савецкага Саюзу».

Чатырохмесячная падрыхтоўка і

самы факт арганізацыі такой экскурсіі зьяўляецца моцным штурхам для паглыблення турысцкага руху моладзі ў Беларусі.

На гэтых двух старонках газеты ўважлівы чытач знойдзе шмат цікавага ня толькі аб тым, што бачылі экскурсантаў, але і аб тым, як трэба рыхтаваць экскурсію. Вопыт праведзенай паездкі карысны. Яго трэба пераказаць усёй арганізацыі. Трэба каб 120 удзельнікаў экскурсіі (з якіх 60 проц. складаюць рабочыя ад варштату і 15 проц. сялян) у сваіх ячэйках рабілі справаздачы аб гэтай паездцы, аб тым, як працуе, якія мае дасягненні Ленінградская комсамоль.

Таварыская падзяка.

Удзельнікі Беларускай дэлегацыі, экскурсіі працоўнай моладзі Беларусаў, выказваюць сваю шчырую таварыскую падзяку Ленінградскаму Губкому УсёлКСМ і рэдакцыі газеты «Зьмена» за самы лепшы прыём і арганізацыю азнаёмлення з Ленінградом.

Мы таксама лічым неабходным адзначыць надзвычайна радушы і цёплы прыём экскурсантаў рабочымі заводу «Красный Треугольник», мінфабрыкі і камандыя-палітэчным і паваровым складам лінору імя «Парыскай Комуны».

Чакаем леныградзкіх гасьцей!

129 чалавек рабоча-сялянскай моладзі розных нацыянальнасьцяў прыехалі з Беларусі ў Ленінград.

Тое, што мы убачылі і пачулі ў Ленінградзе, намі запомніцца на ўсё жыццё. Той цёплы прыём, які быў нам аказаны, удзячнасць нашых уражаньняў.

Мы, рабочыя-экскурсанты, выносім падзяку рэдакцыі газеты «Чырвоная Зьмена» за тое, што яна арганізавала нашу экскурсію.

Мы з нецярплівасьцю будзем чакаць выканання пажаданьня тав. Собалева аб прыездзе ў Беларусь дэлегацыі—экскурсіі пролетарскай моладзі Ленінграду.

Дарагія таварышы—комсамольцы Беларусі!

Мы, беларусы, жывучы цяпер у Ленінградзе і працуючы на Пуцілаўскім і Абухавскім заводах, шлем вам сэрдачнае комсамольскае прывітаньне.

Ваша экскурсія азнаёміўшыся з жыццём і бытам леныградзкай комсамолі і ўдзяльным сабраўшым сустрэчу, памаўляўшы вас, што лямі не адраі сады і ў гэты сады горад Леніна.

Мы і вы працуем на адным фронце, фронце сацыялістычнага адраджэньня нашай краіны.

Мы, працуючы ў горадзе Пуцілаўцы, не забываем вас, мы заўсёды з вамі.

Цяпер, калі над нашай краінай узнімаецца навальніца повай вайны, вы

жывучы на рубжы з ворагамі нам папскай Польшчай пры першай сутыкцы зьявіцеся фаністам нашай краіны.

Шчырае прывітаньне вам, маладым рабочым і сялянам Савецкай Беларусі.

Мы заўсёды з вамі.

Група беларусаў комсамольцаў.

Надасе комсамольскае прывітаньне Беларускаму Комсамолу ад Ленінградскай арганізацыі шчыра комсамольцы заводу «Чырвоны Пуцілавец».

Колентыў УсёлКСМ.

Маладнякоўская ўдзячнасьць.

Экскурсія наладжаная рэдакцыяй «Чырвоная Зьмена» ў Ленінград-Кранштат і Волхабуд, ужо скончылася.

120 чалавек рабоча-сялянскае моладзі ўжо разьехаліся па розным куткам нашай Беларусі, і памеслі з сабою самыя найлепшыя, прыгожыя іскравыя ўражаньні.

Гэтая моладзь цэлымі днямі, будзе расказваць аб Ленінградзе, аб вольных вадзяных прасторах Кранштату, аб гіганце-цвярдзіні лінора «Парыскай Комуны», аб брацкім прыёме матросаў, аб цудоўнай назцы стаўшай прадаў—Волхабуду... Не адзім з іх пахваліцца, што яго юхтовы бот ступаў па, казанай чыны, падлогам б. Царскасельскага дварца, сваімі вачыма бачыў габінэт Мікалая II...

Нагаворыць жудасці аб Трубецкім басьціёне ў Петрапаўлаўцы, і слыхаць будучы старэйшы за працай у полі, на сенажці, пры вогнішчы на начлезе маладзіцы будучы шмат дзіўца у некаторых сылях затуманіць вочы

пры апаўдзеньні аб тых барбарскіх пакутах і жудаснай сьмерці курсісткі Ветравай у Трубецкім басьціёне...

Гэта паездка астанеца ў памяці на ўсё жыццё, і малі хлопцы будучы ўспамінаць малюні Ленінградзія, яны не памінуць успомніць і порадаць аб той моцнай спайцы, якая была ўвесь час супольнага жыцця... А разам з гэтым, у галаве кожнага экскурсанта пранясёцца вялікая ўдзячнасьць арганізатарам гэтай экскурсіі.

Мы, гэтаксама ня можам маўчаньнем прайсьці наля гэтага важнага ў нашым жыцці факту, як паездка, і рэдакцыі газеты «Чырвоная Зьмена» выносім сваё шчырае ад душы дзякуй!

Пажадана і надалей арганізавана такіх моцна, па-комсамольскі, спаяныя экскурсіі ўжо ў іншыя гарады СССР.

М. Нікановіч.
В. Каваль.
В. Мараню.

Ленінград-Кранштат-Волхаў

(нататкі экскурсанта)

— Ура! — і адзінаццаць «Вітам шэфа»
Мы ў Таўрычаскім, мы ў Смольным.

— Вось таварыш, перат нам Таўрычаскі палад. Таўрычаскі ён запяца таму, што ўдзячнасьці яго быў князь Паўлічкін-Таўрычаскі.

Экскурсанты, апынуліся ля дому-палацу прыгожай архітэктуры малярніцкіх часоў.

— Раней тут стаў «дух удзячнасьці» ўспомні ў адзін пошты Дзяржынска. А ў дзяўчатым стагодзьдзі, да рэвалюцыі засядаў тут дзяржаўная дума.

— Вось гэты паездкаўны дум. Вось красны вочны пустыя дум, бо тым думам—якім паніам былі думцы тут, былі паніамі ў Сібіру, на катары... У гэтым-ка

пайнога апаўдзеньня, а часоў вярнуцца да пайнога дум...

Сумна ў муні рэвалюцыі. Ён хаваў і сабе скіты пайнога суму часоў пайнога баста-бастага катарыяна... Для нас, моладзі, ўра-шай у год рэвалюцыі, стаючыца ўспомні... Спыкаеце дум... Абураеце пры відзе дум-муні на продаж людзей... альбо рас-аб тым, што:

«Я отаванная полковника, отаванному штаб-квартиру, помещи-ку мою деду Марфу Сыркову, отаван-он же повинен мне дати две шокков от его суки английской породы, когда она оценится. В приплату даю отаван-досат рублей ассигновками».

Мы выучаем географию.

Станьт иль муні? (жн дум). З'яўляеца заснаваны муні...

Экскурсанты ля помніку Пятру Вялікаму. Падзёлек марскі штаб.

палацу, таварыш, і адбіліся ўсе важныя пм палеі апаўдзеньня рэвалюцыі—таўмача дзёз кіраўнік экскурсіі.

— Вось габінэт Раднін. Вось вайка, у якім быў паніамі сьмунітэ ратад № 1, рата-лісьнік па ўсёх абшарах былой Расійскай ім-пэрыі вестуі аб пераходах вайнаўшай ўздыі у рукі

Савету Рабочым і Салдацкім Дэпутатаў! А палеі Смольны.

— Вось ён. Гмаіна. Памілічоны лік по-палеі.

Раней да рэвалюцыі—Інстытут благора-ных дум. У часе рэвалюцыі—Першы Са-вет Пролетарскай Дыктатуры.

А палеі: Губнінкіном, Губком партыі, комсамолу і яшчэ палеі шэраг савецкіх ўста-ноў азмесціў, у савецкіх вярочных мален-кіх палеічых, Смольны.

Тут-жа палеі Леніна. Іх два. Тут-жа палеі чым і кніжкай, стоіць, дэжжа Леніна, дэжжа Круцкай.

Палеі у палеі Леніна ідзе рэстаўрацыя Па ўспамінах удзельнікаў Кастрычніка Іх пры-водзіць у тагочасны вугля.

Праходзіць на Таўрычаскім і Смоль-наму, экскурсантаў азнаёмілі з Аляксеем і Ка-стрычнікам у тым горадзе, адкуль пачалося...

Прыгожасьці мастацтва і сум...

Зімі палеі. У ім разьмесьцілі таві па я-лічым па ўсім сьмуні. У Арытажы са-брамы палеічым лік карыш савіх палеіч-ных майстраў—мастакоў сьмуні.

Аўтантычны Рэфазоўскай Мадонны, хар-цім мастакоў мямічэе школы, Францускай, галандзкай...

Рачы знойдзеныя ў часе архэалягічных раскопак на ўсім сьмуні.

Вавэра, Дэфэ, апаўшчы муні, прадыт-ральбіроўта, выкамастажэе тыміны, аброн...

Вочы скалупы, рымбагажыя, кямелеш-куды галанды.

— Зьявіраце сваю ўвагу, таварыш эк-скурсанта, таўмачыні гравюда, на гутуу яр-ціну і палеічым далей...

І так у кожным палеі. Дойго сьмуніч-насьці, бо Арытаж палеічэе кала кніжыст па-палеі...

А палеі «Ормитаж»—Музей Рэвалюцыі. Зноў портреты, карціны. Прайдзеце па музэю рэвалюцыі, перад та-бою паўстаюць асобныя моманты з рэвалю-

Хто-ж ялі?

Беларусы, беларусы, палеі, ураі-цы, татары, узбэкі, джэзтацы, грузыні ар-мано, яўрэі, літвыны, латышы, аўтары, ір-кірлім, туркмені, кабардынцы, осетцы, тур-кі, якуты, калышкі, мінголы, албеты, бэрты, карэйцы, кітайцы, японцы, аракі і г. д. і г. д.

Мы ў этнографічным аддзеле Расійскага Музэю.

Усе народы, якія зьявіліся на сьмунічым буйой Расійскай імперыі, сабрамы ў ялі.

На жыныя думі, а фігуры з вочы, у палеічымых попратках, а рачыі хатаіа ўжытку, а прадметыі мясцовай прамыс-лавыі, перанавіцы, абрадаў...

Іначоца экскурсантаў вымучаюць готра-фіні СССР.

Вось украінец-ганчар так і застыў! по-ло, калі бы сьмуні па ганчарным кругоу, а на кругу стаіць некароблаі абанов.

Вось беларус-свят, з рачыіном прамі-лач, блядам аббраўшым ісьці ў сьмуні...

А палеі-буралкі палеі, у палеічым адра-лі, а бубным у руцэ скачы ў прасядаку—а-ліч, дэжжае добрых думуу савіш на сьмуні...

Ідэя, апаўшчы. Просторныя валеі ялі-мунічым хаванцы, у сабе валеічым скарбіліш-муні.

Веліч і мяшчанства.

Ну вось, мы разьмесьціліся па рачы-нах прыгараднага палеічым. Давно гэчас, да Дзётонага Сіла. Раней гэтае Дзётона-Сіла азнавалася царскім. Царскім—саму, што кожнае лета цары мямічым на-дэчу ў сьмуні сьмуні, жылі там у сьмуні па-палеічым...

Па дароце ў Дзётонае экскурсантаў палеічым прыгараднага сьмунічым, і дэ-лечыні. Ідэялі палеічым на сьмунічым Пуцілаўскую абсерваторыю.

Мы былі ў Кацярынінскім і Аляксее-праўскім палеічым.

Вось гэта...

ЧАМУ ГЭТА ТАК:

у прыватніка скуранныя тавары ёсць, а ў коопэратыве няма; раней кусок мыла важыў 500 грам—зараз 400; цэны на масла зьнізілі, ды масла... горнае даюць; коопэратыў купляе хлеб у... прыватніка.

Каб зьнізіліся цэны--павышай сваю актыўнасьць.

У нядзелю 29-га мая ў Астрашчыцкім Гарадку (Менская акруга) адбылася сьвятавая рэдакцыйная гаспадарка Чырвонай Зьмены, сумесна з РК ЛКСМБ, нарада коопэратываў-коопэратываў прадаўнікоў сумесна з беспартыйнай моладзю па пытаньні: «зьніжэньне цэн і ўдзел у гэтым моладзі».

На нарадзе ўдзельнічала 70 чалавек моладзі. Таксама было некалькі і пажылых людзёў.

Удзел мас—гарантыя паспяховасьці.

(Даклад тов. Розентауа. Белкоопсаюз).

Чым тлумачыцца тое выключнае значэньне, якое прыдаецца пытаньню аб зьніжэньні цэн?

Ціма робіць вялікі ўплыў на ўвесь уклад гаспадарчага жыцця краіны; правільная палітыка цін садзейнічае росту ўсёй нашай народнай гаспадаркі.

Пытаньне зьніжэньня цін—гэта пытаньне зьніжэньня коштаў пайшчыны, тавараў і сельска-гаспадарчых прадуктаў, гэта пытаньне ўзмацненьня сувязі гораду з вёскай.

Пра бочкі, мыла, мяшкі і сьвятло

Раскінд Геня

(загадчыца крамаю Астр.-Гарадзецкага коопэратыву)

Мы атрымалі з Белкоопсаюу такія павышэньні цэн, як і ў астатніх краінах. Зараз у гэтых краінах ёсць шмат неарнальных сьвятла.

Напрыклад, бочка ад сьвятладоў вагаецца ўлетку менш (высыхае ад сон-

Цэнтральны Камітэт Коопэратываў партыі даючы паказаньні месцам аб зьніжэньні цэн, з асаблівай моцнай падтрымкай удзелу ў гэтым шырокіх рабоча-сялянскіх мас. Бывае самаахвотнага ўдзелу мас, якія павінны стварыць грамадзкі кантроль над дзяржаўнымі гаспадарчымі арганізацыямі, мы павінны быць не дыягностам. Коопэратывы актыўна ўдзельнічаюць, юнкоры, усе пайшчыні, на сходках, праз дзур павінны адначасна ўсе неарнальнасьці ў сьпісе зьніжэньня цэн.

Сабэ зьніжаюць

Позьняк.

(Сакратар РК ЛКСМБ).

У сьпісе зьніжэньня цін трэба зьвяртаць вялікую ўвагу на справачныя коопэратываў апарату. Не павінна быць, напрыклад, сьпіс, каб бухгалтэрыю Беларускага коопэратыву далучыць да бухгалтэрыі Астрашчыцка-Гарадзецкага, Гэта дазволіць зьніжэньне сродкаў.

А праўленьне Беларускага коопэратыву эканоміць іншым шляхам: яно ўхваліла зьменшыць сабе, і да таго малую, заробчую плату на 5 рублёў.

Наша моладзь бачыць выхаваньне сваё скаргі на коопэратывы.

Тут патрэбна наша большая актыўнасьць і сьмеласьць.

Што дала нарада

Паваротны (Рэд. «Чырвоная Зьмена»).

Рэдакцыйная гаспадарка «Чырвонай Зьмены» і Белкоопсаюу, склікаючы гэта нараду, хацелі зьвязаць, як удзельнічае моладзь у кампаніі па зьніжэньні рознічных цэн, у чым гэты ўдзел выражаецца, а разам з гэтым пачуць ад моладзі пакупальніцка-агентаў (калі такія ёсць) на працу коопэратыву, каб у далейшым іх зьніжэньне.

У гэтым годзе дождж мяшае многім працам на полі, пашкоджаньні ён і нашай нарады: моладзь з далёкіх сельска-гаспадарчых мясцінаў не магла.

Тыя таварышчы, што тут выступалі, зусім правільна зазначалі на той шэраг недахопаў, якія ёсць у працы коопэратываў. Гэта дае магчымасьць думаць, што і нявыяўленых скаргаў таксама ёсць нямала.

На дзях у Астрашчыцкім-Гарадку будзе сход пайшчыкаў, дзе праўленьне коопэратыву будзе рыхтаваць аб сваёй працы.

Мы спадзяемся, што сёньняшняя нарада «раскачае» астрашчыцкую моладзь і да ў сьродку пайшчыкаў прыме актыўны ўдзел. Таксама будзем чакаць ад вас дапамогу ў газету аб вашым удзеле ў зьніжэньні цэн.

Калі спадзе гэта яблыка?

Чаму няўдзельнічаем?

(Талочын, Аршанская акруга)

Выступачы ў спрэчках на сьпісавачным сходзе праўленьня коопэратыву камсамолец Шапіра адзначыў дасягненьні ў працы коопэратыву, як адчуваецца сьрод насельніцтва зьніжэньне цэн.

Другі камсамолец зазначае на адсутнічаньне масавага кантролю за працай на зьніжэньні цэн у коопэратывах, краньні камісіі не праводзяць ніякай працы, камсамолецкія і прафэсійныя арганізацыі ня прымаюць удзелу ў працы коопэратываў, у крамах коопэратываў няма скрынак для скаргаў альбо скарговых кніг. Некаторыя цэны ў коопэратывах яшчэ да гэтага часу высокія. Вось, напрыклад, мыла: у аптэцы навалян мыла каштуе 20 кап. у коопэратывах—24 кап.

Коопэратывы не вядуць ніякай культуры сьрод насельніцтва, кажа камсамолец Маган. Частыя канфлікты з сьлужбачымі абхадзямі коопэратываў у вёсках грошы.

Вышэйшымі камсамолецкімі адзінкамі. Усё-ж мы камсамолецкі, нават зьяўляючыся пайшчыкамі коопэратываў, не справядліва сьходзе адсутнічаем.

Міхась Зах.

На гэта ня можна.

«Пішкі» звычайна папярэсы. Каштавалі яны 12 кап. пачка. Табачны трэст аддаў загад зьнізіць цэны на гэтыя папярэсы да 11 кап.

Але што мы бачым? Прыватнікі, якія прадавалі гэтыя папярэсы па 12—выконваюць загад і зьніжваюць цэны да 11 кап. а дзяржаўныя ўстановы: МДРК, МІКО, Бела, Ларок прадаюць па старой цане.

— Ён можа зьніжаць—кажуць яны—калі на пачках надрукавана—цэна 12 кап. Курэц.

Чаму дарагія

абеды?

У Менску пры кожным мясцовым профсаюу існуюць коопэратывыя камісіі. Да гэтых камісіі прымаюцца сталожы, ці крамы коопэратываў.

Вось выдана на агульнае сьходзе прадаўнікоў Менскай аб'яднанай профтэхнічнай быў пастаўлен даклад сталожы МДРК № 2.

Выявілася шэраг фактаў, зусім непатрэбных выдаткаў у сталожы.

Сталожы прыносіць дафіцыту каля 10 тысяч руб. у год.

У сталожы 25 прадаўнікоў. Афіцыйна іх загрузаны працай поўнасьцю, ходзяць значную частку дню без працы.

І ў выніку цэны на абеды такія, што рабочы ці служачы в сярэднім аказаліся не можа пакупіць у гэтай сталожы. Абед пайшчыкам каштуе 55 к.

Прадукты купляюць так, што яны абходзяцца вельмі дорага.

Вось сталожы профтэхнічна купляе тры прадукты і яны ёй каштуюць каля 10 кап. дашчавой па абед, чым гэтай МДРК-аўскай сталожы.

На сьходзе зазначалі, што ў некаторых сталожках астаткі ад абеду ня выкідаюцца, а імі, напрыклад, выкарыстоўваюцца сьвінцы.

Матэрыя сходу пойдзе ў праўленьне МДРК. Трэба спазнавацца, што праўленьне прымаюцца над пытаньнем лепшай арганізацыі сваіх сталожак.

Сіманчык Вера

Старшыня Калодзіцкага Опашкоўскага т-ва (Астрашчыцка-Гарадзецкага). Да прыходу на гэту працу т-ва можа дэфіцыт. Цяпер коопэратыву працуе вельмі добра.

Раскінд Геня.

па), чым увосень або зімою. А па «намідах» прыходзіцца лічыць вагу яе аднолькавымі і зімою і летам.

Ад нашых мясцінах да Менску толькі 20 верст. Мно адзначае, што старшы-

Трэба даць Белкоопсаюу. Напрыклад, раней кусок мыла, які важыў 500 грам, каштаваў 24 кап. цяпер кусок мыла прадаецца за 20 капеек, але вага яго не 500 грам, а 400.

Зьнізілася цэна на хром, але разам з гэтым зьнізілася і яго якасьць.

У нашым коопэратыве часта бывае гінучы мяшкі, бочкі, скрынкі. Вучоту іх няма. А скарыстаўшы гэтыя рэчы-можна ў месцы зьберагчы 30 рублёў. Таксама часта гарыць у пакоях сьвет тады, калі гэта непатрэбна.

Аб чым думае

«цэнтр»?

Міхась

(уважана ад пайшчыкаў, пайшчыцы селянін-бедняк вёскі Узбор'е)

— Што гэта наша за коопэратыва, калі ў ёй скуранныя тавары мала. У прыватных крамах колькі душы заважае, а ў коопэратыве зусім няма.

Коопэратывы нам гавораць:—у цэнтры таксама няма. Дык дзе-ж бярэ прыватнік? Выходзіць так, што «цэнтр»—для прыватніка, а не для нас—коопэратываў. Трэба, каб «Чырвоная Зьмена» так накрывала аб гэтым, каб «цэнтру» аж мясца стала.

Бранных камісіі ў Астрашчыцка-Гарадзецкім коопэратыве няма. Гэта неарнальна. Можна дапамагчы гэтаму і нельга «дамагацца» ці цэны зьніжваюцца, ці не.

У нас у коопэратыве нельга бачыць, як зьніжваюцца цэны, наколькі і на якіх рэчах.

Таварышы казалі, што якасьць тавараў, якія вырабляюцца на нашых фабрыках і заводах, у зьвязку з зьніжэньнем цін пагоршылася. Дык што-ж робіць на гэтых заводах і фабрыках наша савецкая «начальства»? Чаго-ж на гэта гадзіцца?

Нам-сялянам патрэбны добры і танны тавар. Мы чакаем яго і спадзяемся, што атрымаем ад савецкага ўраду.

Што даражэй, ці 2 капейкі, ці горнае масла?

Мельцар

(камсамолец, кіраўнік дзіцячага саду).

— За зьніжэньне цэн трэба даць таварышам. Раней масла каштавала 82 капейкі, цяпер 80. Але масла цяпер такое горнае, што ўжываць яго нельга.

Трэба, каб моладзь больш цікавілася жыцьцём коопэратываў, тады і праца яе павялічыцца.

Тэма, каб моладзь больш цікавілася жыцьцём коопэратываў, тады і праца яе павялічыцца.

Тэма, каб моладзь больш цікавілася жыцьцём коопэратываў, тады і праца яе павялічыцца.

Тэма, каб моладзь больш цікавілася жыцьцём коопэратываў, тады і праца яе павялічыцца.

Тэма, каб моладзь больш цікавілася жыцьцём коопэратываў, тады і праца яе павялічыцца.

Тэма, каб моладзь больш цікавілася жыцьцём коопэратываў, тады і праца яе павялічыцца.

Тэма, каб моладзь больш цікавілася жыцьцём коопэратываў, тады і праца яе павялічыцца.

Новая моладзь

Пачне выхаваньне, на многім асьвядомлены пазавец гаварыць разузна пра рашыныя прыватны ў жыцці, падмацоўваць сваё довады наглядным і бясспрэчным прыкладам, пачне ён ажыццяўляць сваю гутарку вялікай выстрай гучэраю, што набыў чытацкую кніжку—скажам, забываецца пра ўсё, толькі сацыяльны інстытут не дазваляе забыцца пра сабе самота, толькі ён тэрмінова тавар сьцяжонасьць, разьдзірае яе на часткі, дзе сабе за сваю адстакасьць...

Або музыка... Хто ж любіць музыку?—Такіх людзей няма. Іх і ня будзе.

Баді сьцяжона, гарманісты, ці музыка другога інструмэнту, пачне ўважваць сваю душу ў прысмыканы тэатр, забудзецца пра ўсё акаляючае, каб сваім дасканалым слухам дапамагчы прынамным павялічыць музыкальны пераход прынамным перадаваць—на тэатр моладзі зьявіцца прыметы габойкай задуманьнясьці, рочы як расчэплены, так і зачэрпаны ў гэтых становішчы, ніхто ня кратаецца і кожны думае:

— Чаму і я ня музыка... чаму мы ўсё ня музыка... вось тады было-б добра, весела, прыёмна...

Прыжыла адносіцца моладзь і да песьні. Засягне дагучыня, ці хлапец прыгожую моладзю, пачуць шчыльна сьцяжонасьць слухача вялікай слоў добраўчэньні, хочацца і яму падцягнуць ды... слоў нявядзе.

І так вельмі часта бывае.

Але ёсць расійская пагаворка, якая кажа: «охота пуце неволи». І калі зьявіцца вялікая ахвота да чаго небудзь у нашай моладзі—атрыманы перамогі ў гэтым бясспрэчнае.

Мне хочацца раскажаць пра некалькі зьніжэньняў, таварыст...

чалавек моладзі ў Астрашчыцка-Гарадзецкай акцыянальнай камітэце Інтэрнацыяналу—«хто быў мільям, той стане ўсім», якая ня сумее слухаць музыку, песьні...

Ванька Позьняк. Некалькі год таму пачаў быць вельмі хлопцам. Выбраў сьпісавачную Астрашчыцкага сельсавету. Працаваў добра. Праз год, у часе перавыбару сельсавету, калі прыйшлося выбіраць старшыню, сьмяло ў адзін голас:—Ваньку нам давай! І Ваньку аднаго перамаглі ў старшыні. І тут не падкачаў ён. Наступны год ужо Ванька працуе ў камсамолецкай, займае там розныя пасады...

Адчыніліся курсы прапагандыстых пры ЦК КП(б)Б. Навучаюцца на іх Позьняк. Сьпачатку. Навучалі ў акругу і далі яму два тыдні вольна. Прыязджае ў Гарадок. Раёкам партыі дазваляецца, што Ваньку лавіроўваюць у другую акругу—упарта протэстуе і па пуськае ў працы ў сваім раёне.

Цяпер Позьняк другі год сакратаром камсамолецкага райкома. У арганізацыі карыстаецца вялікай пашанай. А над яго кіраўніцтвам аячэнка «Чырвоная Брыга» ішчэ давае дапамогу, якая ўлічвае 150 чал. араву.

Прымаюцца Ванька кожным раз у 6 гады раёны. Бывае за кнігі і зайняцця да 10 гады. Так кожны дзень.

— Не магу працаваць,—кажа Позьняк,—калі не пазаймаюся раёнай гадзі чатыры.

Цікавіцца ўсім пытаньнямі навуцы, ўва ўсім разьдзяленьня.

Кі—і фізкультурнік вялікі, му-

зыкант, таварыст...

Ванька Позьняк. Некалькі год таму пачаў быць вельмі хлопцам. Выбраў сьпісавачную Астрашчыцкага сельсавету. Працаваў добра. Праз год, у часе перавыбару сельсавету, калі прыйшлося выбіраць старшыню, сьмяло ў адзін голас:—Ваньку нам давай! І Ваньку аднаго перамаглі ў старшыні. І тут не падкачаў ён. Наступны год ужо Ванька працуе ў камсамолецкай, займае там розныя пасады...

Адчыніліся курсы прапагандыстых пры ЦК КП(б)Б. Навучаюцца на іх Позьняк. Сьпачатку. Навучалі ў акругу і далі яму два тыдні вольна. Прыязджае ў Гарадок. Раёкам партыі дазваляецца, што Ваньку лавіроўваюць у другую акругу—упарта протэстуе і па пуськае ў працы ў сваім раёне.

Цяпер Позьняк другі год сакратаром камсамолецкага райкома. У арганізацыі карыстаецца вялікай пашанай. А над яго кіраўніцтвам аячэнка «Чырвоная Брыга» ішчэ давае дапамогу, якая ўлічвае 150 чал. араву.

Прымаюцца Ванька кожным раз у 6 гады раёны. Бывае за кнігі і зайняцця да 10 гады. Так кожны дзень.

— Не магу працаваць,—кажа Позьняк,—калі не пазаймаюся раёнай гадзі чатыры.

Цікавіцца ўсім пытаньнямі навуцы, ўва ўсім разьдзяленьня.

Кі—і фізкультурнік вялікі, му-

Вось чаму Ванька можа жартваць і Громам Громавічам (вось гэты ў Гарадку дзяцка сур'ёзны) і не разважае, а, а надварот—рассьмяшчыць, як надзеяе дзіцка.

Марфа. У мястэчку яе так і зваюць. Была батрачка. Стала старошкай у народзе, які абдунаваў з сынагогі. Марфа—мадэлісменная і ёй цяжка разьбірацца ў кніжках.

У народзе стаіць рэч. Сьцяжона пачынаецца Марфа па гэты «чорны стол» з усмешкаю і не пасьмела дакрануцца. Потым папярэдзіла ў лагачыка вачы, адачынула і пачала падбіраць матыў прыпевак. Іна гэты матыў ведала добра і праз гадзіну настэжыла дакрануцца павінаў вытрывала яго на ролі. Здымала і зацікавіла Марфу яе адважысьць.

Цяпер Марфа—найдэшевны музыкант на ролі. Некаторыя пачалі зваць яе ў мястэчку «самародкам музыкі». Грае ў кіно.

Так і обняў... перад нарадаю. Прышла Марфа адмышляла ролі і пачала весела бегіць пальцамі па клявішах. Сабралася шмат моладзі. Просіць сыграць тое, што іграе «вуль тады». Марфа іграе шмат матываў і вазь усе і на неад. Іна дагваецца, што просіць яе сыграць і пачынае падбіраць акорды...

Прышла Гануля—найдэшевны сьцяжона ў мястэчку. Села каля Марфа, пачула ёй навуку і зацікавіла: «Сьцяжона зноў бубенцов надала... Марфа падпала гучамі ролі і песьня сонечнымі ірацэямі пачала распявацца на ролі дзіцячых сьцяжонах сьцяжонах.

Весела і радасна ўсім.

Усе слухалі і зноў, а на тавароз сьцяжона:—коб усе ўмелі граць, сыпаві... было-б весела!

Зьм. Паваротны.